

Вінницький національний технічний університет
Факультет БТЕГП
Кафедра інженерних систем у будівництві

ТЕСТИ
з дисципліни

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ»**

Вінниця 2020

Тести з дисципліни: «Методологія та організація наукових досліджень»

Розділ 1. Організація науково-дослідної роботи в Україні

1. Складова соціально-економічної політики держави, яка визначає основні цілі, напрями, принципи, форми і методи діяльності в науковій сфері, - це:

- а) державна наукова політика;
- б) державна науково-технічна політика;
- в) державна науково-освітня політика;
- г) усі відповіді правильні.

2. Як називається інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань?

- а) науково-педагогічна діяльність;
- б) наукова діяльність;
- в) науково-організаційна діяльність.
- г) усі відповіді правильні.

3. До основних форм наукової діяльності належать:

- а) фундаментальні й теоретичні дослідження;
- б) теоретичні й практичні дослідження;
- в) фундаментальні й прикладні дослідження;
- г) прикладні й практичні дослідження.

4. Наукова теоретична та (або) експериментальна діяльність, спрямована на одержання нових знань про закономірності розвитку природи, суспільства, людини, їх взаємозв'язку, дістала назву:

- а) прикладних наукових досліджень;
- б) пошукових наукових досліджень;
- в) фундаментальних наукових досліджень;
- г) наукової діяльності;
- д) усі відповіді правильні.

5. Основними суб'єктами наукової та науково-технічної діяльності є:

- а) учені;
- б) наукові працівники;
- в) наукові організації;
- г) вищі навчальні заклади III та IV рівнів акредитації;
- д) усі відповіді правильні.

6. За Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність» науково-дослідна (науково-технічна) установа - це юридична особа незалежно від форм власності, для якої наукова або науково-технічна діяльність є основною і становить понад ... % загального річного обсягу виконаних робіт:

- а) 50%;
- б) 60 %;
- в) 70%;
- г) 85%.

7. Основні критерії класифікації наук — це:

- а) предмет, об'єкт, суб'єкт;
- б) предмет, метод, мета;
- в) метод, методологія, мета;
- г) об'єкт, суб'єкт, мета.

8. Під науковим співтовариством розуміють:

- а) групу людей, об'єднаних однією загальною метою, які працюють для її досягнення;
- б) групу людей, діяльність яких спрямована на одержання нової інформації;
- в) певну структуру в науці, що створюється з учених відповідної наукової спеціалізації;
- г) усі відповіді правильні.

9. Інститут науки як організація людей, що пов'язані між собою певними відносинами, які їх об'єднують для виконання певних завдань суспільства, є:

- а) об'єктом наукового дослідження;
- б) суб'єктом наукового дослідження;
- в) предметом наукового дослідження;
- г) усі відповіді правильні.

10. Яке поняття характеризує дане визначення: «.....кваліфікаційний рівень, що присвоюється особам, які мають вищу освіту, глибокі професійні та наукові досягнення у певній галузі науки, широкий науковий та культурний світогляд, позитивно виявили себе в науковій, виробничій та суспільній роботі?»

- а) вчене звання;
- б) науковий ступінь;
- в) наукове звання;
- г) учений ступінь.

11. Науковими ступенями є такі:

- а) кандидат наук, доктор наук, доцент, професор;
- б) доктор наук, кандидат наук;
- в) старший науковий співробітник, доцент, професор;
- г) доктор наук, професор.

12. Остаточне рішення про присудження наукового ступеня приймає:

- а) Міністерство освіти та науки України;
- б) Вища атестаційна комісія України;
- в) Спеціалізована вчена рада;
- г) Національна Академія наук України.

Розділ 2. Методологічні засади наукового пізнання та творчості

1. Методологія - це:

- а) сукупність визначених правил, прийомів, способів, норм пізнання певного суб'єкта чи явища;
- б) вчення про систему методів наукового пізнання та перетворення реальної дійсності;
- в) сукупність методів дослідження;
- г) конкретна методика, за якою проводиться наукове дослідження.

2. Що вивчає методологія?

- а) процеси перетворення і зміни реальної дійсності;
- б) пізнавальні процеси, що відбуваються в науці, методи і форми наукового пізнання;
- в) сукупність визначених правил, прийомів, способів, норм пізнання певного суб'єкта чи явища;
- г) усі відповіді правильні.

3. Конкретно-наукова методологія ґрунтується на:

- а) законах розвитку наукового пізнання в цілому;
- б) законах окремих наук, особливостях пізнання конкретних процесів і виявляється в здійсненні теоретичних узагальнень, принципів і методів дослідження окремих наук;
- в) законах пізнання навколишнього світу як цілісного утворення;
- г) використання способів пізнання руху інформації в просторі.

4. До якого методу дослідження може бути застосований вираз «пізнання від окремого до загального»?

- а) дедукції;
- б) індукції;
- в) синтезу;
- г) редукції.

5. На емпіричному рівні використовуються методи:

- а) спостереження, порівняння, експериментальний; аналізу; дедукції, формалізації;
- б) порівняння, експериментальний, вимірювання, синтезу, абстрагування, ідеалізації;
- в) спостереження, порівняння, експериментальний, вимірювання, аналізу й синтезу, абстрагування.

6. Основними методами проведення експериментальних досліджень є:

- а) методи збору і опису фактів;
- б) методи аналізу фактів та обґрунтування висновків;
- в) методи інтерпретації й експериментальної перевірки висновків досліджень;
- г) усі відповіді правильні;
- д) правильні відповіді б) і в).

7. Методика дослідження - це:

- а) основний метод дослідження;
- б) основні принципи дослідження;
- в) сукупність методів і прийомів дослідження.

8. Визначте, якому з методів відповідають наведені визначення: 1) методу порівняння; 2) історичному методу; 3) методу синтезу; 4) методу аналогії; 5) методу абстрагування:

- а) метод вивчення об'єкта в його цілісності, у єдиному взаємному зв'язку його частин;
- б) метод пізнання, який дозволяє встановити подібність та розбіжність предметів і явищ;
- в) метод вивчення всіх явищ і процесів у динамічному розвитку, становленні та у зв'язку з конкретними етапами історії суспільства;
- г) метод, який надає змогу переходити від конкретних питань до загальних понять і законів розвитку;
- д) метод наукового дослідження, завдяки якому досягається пізнання одних предметів і явищ на основі їх подібності до інших.

9. В основі якого методу наукового дослідження покладене розчленування цілого на складові частини в думці або практично, які аналізуються у межах єдиного цілого?

- а) системний підхід;
- б) метод конкретизації;
- в) метод аналізу;
- г) метод сходження від абстрактного до конкретного.

10. Основними принципами системного підходу є:

- а) субординація;
- б) динамічність;
- в) цілісність;
- г) всебічність;
- д) усі відповіді правильні.

11. Який з принципів системного підходу вимагає будувати ієрархію елементів і відносин системи за чітко визначеними критеріями (мобільність, адекватність, керованість)?

- а) принцип цілісності;
- б) принцип субординації;
- в) принцип системоутворюючих відносин;
- г) принцип всебічності.

Розділ 3. Вибір напрямку наукового дослідження та етапи НДР

1. Виберіть правильне твердження:

- а) вирішення проблеми не міститься в існуючому знанні та не може бути отримане шляхом перетворення наявної наукової інформації;
- б) вирішення проблеми міститься в існуючому знанні і може бути отримане шляхом перетворення наявної наукової інформації;
- в) вирішення проблеми не міститься в існуючому знанні, але може бути отримане шляхом перетворення наявної наукової інформації.

2. Сукупність нових діалектично складних теоретичних або практичних питань, які суперечать існуючим знанням або прикладним методикам у конкретній науці і потребують вирішення за допомогою наукових досліджень, - це:

- а) гіпотеза;
- б) тема;
- в) наукова проблема;
- г) наукова теорія;
- д) дилема.

3. Розташуйте етапи формулювання проблеми в правильній послідовності:

- а) розроблення структури проблеми;
- б) визначення актуальності проблеми;
- в) постановка проблеми;
- г) визначення проблемного напрямку.

4. Гіпотетичні проблеми вирішуються шляхом:

- а) проведення аналогій;
- б) дослідження літературних джерел;
- в) суджень та умовиводів в ході висування припущень, гіпотез, їх перевірки й обґрунтування;
- г) перетворення наявної наукової інформації.

5. Тема-це:

- а) частина наукової проблеми, яка охоплює одне або декілька питань дослідження;
- б) питання, що потребує наукового вирішення;
- в) наукове припущення, що висувається для пояснення явищ дійсності (процесів) і потребує теоретичного обґрунтування;
- г) завдання для дослідження властивостей об'єкта.

6. Значущість теми, тобто необхідність та невідкладність її розгляду для потреб розвитку економіки держави, галузі, підприємства, - це її:

- а) спрямованість;
- б) новизна;
- в) перспективність;
- г) актуальність.

7. Головним критерієм актуальності теми є:

- а) значущість поставленої проблеми;
- б) невідкладність вирішення проблеми;
- в) можливість забезпечення найбільшого ефекту;
- г) відповідність теми сучасним напрямкам розвитку науки.

8. Правильно сформульована назва теми має містити:

- а) мету, об'єкт, предмет, завдання дослідження;
- б) спрямованість, мету, узагальнене завдання, предмет дослідження.
- в) проблему, мету, галузь використання, об'єкт, предмет дослідження.

9. Першим етапом проведення НДР є:

- а) вибір напрямку дослідження;
- б) вибір об'єкта та визначення предмета дослідження;
- в) розроблення технічного завдання на НДР;
- г) визначення проблеми дослідження.

Розділ 4. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації

1. Основна роль інформації у дослідженнях полягає в тому, щоб:

- а) виключити суб'єктивні судження про досліджуваний об'єкт;
- б) виключити об'єктивні судження про досліджуваний об'єкт;
- в) включити суб'єктивні судження про досліджуваний об'єкт;
- г) включити об'єктивні судження про досліджуваний об'єкт.

2. Дані відносно інформації - це:

- а) «сирі» факти, які не можуть бути в процесі обробки подані у вигляді інформації;
- б) наслідок обробки інформації;
- в) конкретна узагальнена інформація;
- г) «сирі» факти та числа, які лише, будучи обробленими, стають інформацією.

3. До первинних джерел інформації відносять:

- а) описи, анотації, реферати, огляди;
- б) науково-технічні звіти, дисертації;
- в) книги, періодичні видання, депоновані рукописи;
- г) усі відповіді правильні.

4. На початковому етапі наукової роботи вивчення літературних джерел дозволяє обрати та конкретизувати:

- а) тему дослідження;
- в) теоретичні передумови майбутніх досліджень;
- б) об'єкт дослідження;
- г) актуальність обраної теми дослідження;
- д) усі відповіді правильні.

5. Друковані джерела інформації містять:

- а) наукові матеріали, дисертації, звіти;
- б) дисертації, звіти, документи обліку господарської діяльності;
- в) навчальні матеріали, нормативні матеріали, наукові матеріали, статистичні матеріали;
- г) нормативні матеріали, статистичні матеріали, звіти.

6. Наукова праця, яка містить повне або поглиблене дослідження однієї проблеми чи теми і належить одному або декільком авторам, - це:

- а) стаття;
- б) підручник;
- в) монографія;
- г) дисертація;
- д) звіт з НДР.

7. У якому з бібліотечних каталогів література групується в логічному порядку за окремими галузями знань?

- а) алфавітному;
- б) систематичному;
- в) предметному.

8. Анотація-це:

- а) короткий підсумок прочитаного твору;
- б) стисла характеристика книги, статті, рукопису тощо;
- в) уривок з твору певного автора;
- г) короткий письмовий виклад змісту твору.

9. Короткий підсумок прочитаного твору, у якому містяться висновки та головні підсумки, - це:

- а) анотація;
- б) реферат;
- в) тези;
- г) резюме;
- д) конспект.

Розділ 5. Основи теоретичних досліджень

1. Що являє собою теорія?

- а) внутрішній суттєвий і стійкий зв'язок явищ, що обумовлює їх впорядковану зміну;
- б) систему узагальненого достовірного знання про той чи інший «фрагмент» дійсності, яка описує, пояснює та передбачає функціонування визначеної сукупності об'єктів, що його складають;
- в) систему умовиводів, за допомогою яких на основі низки фактів робиться висновок про існування об'єкта, зв'язки або причини явища, причому цей висновок не можна вважати абсолютно достовірним;
- г) систему наукових достовірних знань у формі тверджень і доведень, яка необов'язково пов'язана з побудовою її математичного апарату.

2. Метою теоретичних досліджень є:

- а) виявлення зв'язків між об'єктами;
- б) виявлення загальних закономірностей і їх формалізація;
- в) пояснення та узагальнення результатів емпіричного дослідження;
- г) усі відповіді правильні.

3. Які процедури складають теоретичне дослідження?

- а) аналіз сутності процесів, формулювання гіпотези дослідження;
- б) побудова (розроблення) фізичної моделі, проведення математичного дослідження;
- в) аналіз теоретичних рішень, формулювання висновків;
- г) усі відповіді правильні.

4. Із запропонованого переліку виберіть основні методи теоретичного рівня пізнання:

- а) аналіз і синтез;
- б) спостереження, порівняння;
- в) абстрагування;
- г) ідеалізація, формалізація;
- д) індукція і дедукція;
- є) експеримент.

5. Метод аналізу - це:

- а) метод логічних висновків від загального до окремого;
- б) метод дослідження, який передбачає поділ цілого на складові частини в думці або на практиці;
- в) метод дослідження, при якому загальний висновок про ознаки цілого визначається на основі вивчення ознак його складових частин.

6. Який із методів формування теорії базується на висуненні низки тверджень, які не потребують доказів?

- а) ідеалізації;
- б) аксіоматичний;
- в) абстрагування.

7. Визначте, чи згодні ви з такими твердженнями (правильно/ неправильно):

- а) закон тотожності визначає, що предмет думки в межах одного міркування має лишатися незмінним;
- б) згідно із законом протиріччя можуть бути одночасно істинними два висновки;
- в) закон виключення третього стверджує, що з двох суперечливих суджень одне помилкове, а друге і третє істинні;
- г) закон достатньої підстави формулюється таким чином: будь-яка слушна думка дає достатньо підстав для свого обґрунтування.

8. Визначте порядок проведення стадій процесу теоретичних досліджень:

- а) оперативна, експериментальна, синтетична, аналітична;
- б) наукова, експериментальна, постановка завдань, аналітична;
- в) оперативна, синтетична, постановка завдань, аналітична;
- г) оперативна, розроблення стратегії, побудова моделі, аналітична.

9. На якій стадії теоретичних досліджень проводиться перевірка можливостей усунення протиріч, оцінка можливих змін у середовищі?

- а) постановка завдань;
- б) оперативна;
- в) аналітична;
- г) синтетична.

10. Вплив змін однієї частини об'єкта на побудову інших його частин визначається на стадії теоретичних досліджень:

- а) постановка завдань;
- б) оперативна;
- в) аналітична;
- г) синтетична.

11. Кінцева мета завдання визначається на стадії:

- а) постановки завдань;
- б) оперативній;
- в) аналітичній;
- г) синтетичній.

12. Визначення ідеального кінцевого результату проходить на стадії:

- а) постановки завдань;
- б) оперативній;
- в) аналітичній;
- г) синтетичній.

13. Для чого використовуються такі методи: метод поділу змінних; метод підстановки; метод інтегруючого множника; метод якісного аналізу:

- а) для розв'язання диференційних рівнянь;
- б) для одержання приблизних рішень;
- в) для дослідження статичних систем;
- г) для формулювання мети дослідження.

14. Якщо вид математичної моделі для вирішення наукових завдань вже вибрано, зовнішню правдоподібність моделі зафіксовано, то вибір методу дослідження буде цілковито визначатися:

- а) метою та завданнями, що були встановлені при математичному моделюванні;
- б) необхідним ступенем внутрішньої правдоподібності;
- в) кількістю інформації про кінцевий результат вирішення завдання;
- г) усі відповіді правильні.

Розділ 6. Основи експериментальних досліджень

1. Широкого застосування науковий експеримент набув починаючи з:

- а) XVI ст.;
- б) XVII ст.;
- в) XVIII ст.;
- г) XIX ст.

2. Чим відрізняється експеримент від звичайного, щоденного, пасивного спостереження?

- а) активним впливом дослідника на явище, що вивчається;
- б) пасивним впливом дослідника на явище, що вивчається;
- в) це одне й те ж саме;
- г) усі відповіді неправильні.

3. Експеримент надає можливість досліджувати:

- а) об'єкти в так званому чистому вигляді;
- б) об'єкти в екстремальних умовах, що сприяє більш глибокому проникненню в їх сутність;
- в) об'єкти шляхом повторюваності експерименту;
- г) усі відповіді правильні.

4. Залежно від цілей дослідження експерименти поділяють на:

- а) констатуючі, пошукові, вирішальні;
- б) пошукові, контролюючі, природні;
- в) вирішальні, однофакторні, модельні;
- г) багатофакторні, пошукові, вирішальні.

5. За структурою об'єктів і явищ, що вивчаються, розрізняють експерименти:

- а) пасивні та активні;
- б) прості та складні;
- в) природні та штучні;
- г) усі відповіді правильні.

6. Експеримент, який ставиться для перевірки справедливості основних положень фундаментальних теорій у випадку, коли дві або декілька гіпотез узгоджуються з багатьма явищами, називається:

- а) перетворюючим;
- б) констатуючим;
- в) пошуковим;
- г) вирішальним.

7. На які групи поділяються експерименти залежно від типу моделей, що досліджуються?

- а) пасивні та активні;
- б) прості та складні;
- в) звичайні та модельні;
- г) матеріальні та розумові.

8. Розташуйте в правильному порядку основні етапи проведення експерименту:

- а) проведення експерименту;
- б) оцінка вимірювання та вибір засобів для проведення експерименту;
- в) розроблення плану-програми експерименту;
- г) обробка й аналіз експериментальних даних.

9. Типовою помилкою при проведенні експерименту є така:

- а) при аналізі результатів експерименту недооцінюється вплив незалежної змінної на залежну;
- б) не враховується вплив випадкових факторів на зміни в експериментальній ситуації;
- в) зв'язки між залежною та незалежною змінною мають випадковий характер;
- г) сформульовані гіпотези не відбивають проблемної ситуації;
- д) усі відповіді правильні.

Розділ 7. Обробка результатів експериментальних досліджень

1. Аналіз випадкових похибок ґрунтується на:

- а) теорії ймовірностей;
- б) теорії випадкових величин;
- в) теорії випадкових похибок;
- г) теорії випадкових помилок.

2. На яких з припущень не базується теорія випадкових помилок?

- а) при великій кількості вимірювань випадкові похибки однакової величини, але різного знаку спостерігаються досить рідко;
- б) більші похибки спостерігаються частіше, ніж малі;
- в) при великій кількості вимірювань випадкові похибки однакової величини, але різного знаку спостерігаються досить часто;
- г) менші похибки спостерігаються частіше, ніж більші.

3. Що характеризує дисперсія?

- а) однорідність вимірювань;
- б) мінливість вимірювань відносно середніх значень;
- в) розкид при оцінці кількох вибірок;
- г) точність вимірювань даної вибірки.

4. Дисперсія визначається:

- а) мінливістю вимірювань відносно середніх значень;
- б) кількістю вимірювань у кожному конкретному випадку;
- в) математичним очікуванням квадрата відхилення значень статистичного ряду чисел від статистичної середньої.

5. Під генеральною вибірковою сукупністю вимірів розуміють:

- а) обмежену кількість вимірювань, яка чітко визначена в кожному конкретному випадку;
- б) обмежену кількість вимірювань, яка нечітко визначена в кожному конкретному випадку;
- в) усю множину вимірів або можливих значень похибок.

6. Довірчий інтервал характеризує:

- а) точність вимірювань вибірки;
- б) достовірність вимірювання вибірки;
- в) обсяг вибірки;
- г) ступінь надійності результатів аналізу.

7. Середньоарифметичне значення середньоквадратичного відхилення визначається за формулою:

8. Види нерівномірних координатних сіток:

- а) напівлогарифмічна;
- б) логарифмічна;
- в) імовірнісна;
- г) усі відповіді правильні;
- д) правильні відповіді а) і б).

9. Графічне зображення функціональних залежностей, яке використовується для одержання без розрахунків приблизних рішень рівнянь - це:

- а) кільцева діаграма;
- б) номограма;
- в) графік;
- д) гістограма.

10. Метод найменших квадратів забезпечує:

- а) максимум суми квадратів відхилень;
- б) мінімум суми квадратів відхилень;
- в) корінь квадратний суми квадратів відхилень.

11. Принцип рандомізації полягає в тому, що:

- а) до плану експерименту вводять елемент імовірності. Для цього план експерименту складають таким чином, щоб ті систематичні фактори, які складно піддаються контролю, ураховувалися статистично і потім виключалися в дослідженнях як систематичні похибки;
- б) експеримент виконується не одночасно, а поетапно, з тим щоб результати кожного етапу аналізувати та приймати рішення про доцільність проведення подальших досліджень;
- в) проводиться оптимізація досліджуваних процесів, якостей багатокomпонентних систем або інших об'єктів.

12. Яка з вимог, що висувається до критерію оптимізації процесів, є головною та визначає коректність постановки завдання?

- а) критерій оптимізації має виражатися одним числом;
- б) критерій оптимізації має бути універсальним або повним;
- в) критерій оптимізації має оцінювати ефективність системи;
- г) критерій оптимізації має мати фізичний зміст.

Розділ 8. Оформлення результатів наукової роботи

1. Який прийом викладення наукових матеріалів набув найбільшого поширення в науковій практиці?

- а) чітке послідовне викладення матеріалу;
- б) цілісний прийом;
- в) вибіркоче викладення матеріалу;
- г) усі перелічені прийоми однаковою мірою.

2. Сутність паралельного методу викладення матеріалу наукового дослідження полягає в:

- а) колективному написанні наукової роботи;
- б) послідовному написанні автором кожного розділу роботи;
- в) створенні чорнового варіанту роботи з подальшим його доопрацюванням.

3. Визначте, якому з методичних прийомів викладення наукових матеріалів відповідають наведені визначення (1 - чітко послідовний; 2 - цілісний; 3 - вибіркове викладення):

- а) спочатку розробляється попередній варіант усього рукопису, а потім проводиться його обробка шляхом внесення доповнень та виправлень;
- б) обробка матеріалів проводиться у будь-якому зручному для дослідника порядку;
- в) поки автор не закінчить повністю черговий розділ, він не переходить до наступного.

4. Якісні характеристики, які визначають культуру наукового мовлення - це:

- а) емоційне забарвлення;
- б) чіткість;
- в) краса мовного стилю;
- г) стислість;
- д) зрозумілість;
- є) правильні відповіді б), г), д);
- ж) правильні відповіді б), в), г).

5. Основною стильовою рисою наукового мовлення є:

- а) об'єктивність викладення;
- б) чіткість викладення;
- в) стислість викладення;
- г) усі відповіді правильні.

6. Визначені принципи письмового спілкування членів наукового співавторства між собою - це:

- а) академічний етикет;
- б) мовний стиль;
- в) науковий стиль;
- г) діловий стиль.

7. Знакова система, що виконує пізнавальну і комунікативну функцію, - це:

- а) інформація;
- б) текст;
- в) мова;
- г) голос.

8. У науковому тексті вся увага зосереджується на:

- а) змісті;
- б) логічній послідовності викладеного матеріалу;
- в) суб'єкті написання тексту;
- г) усі відповіді правильні;
- д) правильні відповіді а) та в);
- є) правильні відповіді а) та б).

9. Основними композиційними елементами, які виділяються на етапі роботи над рукописом, є такі:

- а) вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки;
- б) реферат, анотація, вступ, зміст, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки;
- в) реферат, вступ, зміст, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки;

10. Згідно зі стандартом звіт з НДР умовно поділяється на такі структурні одиниці:

- а) вступну частину, основну частину, додатки;
- б) вступну частину, основну частину, висновки;
- в) реферат, основну частину, висновки;
- г) вступну частину, основну частину, резюме.

Розділ 9. Організація роботи в науковому колективі

1. Наведіть класифікацію ролей, які виконують окремі члени наукового колективу згідно з його функціонально-ролевою структурою:

- а) генератор ідей;
- б) інженер;
- в) ерудит;
- г) керівник;
- д) виконавець;
- є) критик;
- ж) лаборант;
- з) лідер.

2. У чому полягає принцип гетерогенності наукового колективу?

- а) у різноманітності складових наукового колективу;
- б) у залученні до наукового колективу не тільки профільних фахівців, але й фахівців із суміжних галузей наук;
- в) у невідповідності формальної структури наукового колективу фактичному стану субординації його членів.

3. Визначте, характеристика якого принципу формування наукового колективу наведена: «... - за своїми фізіологічними, психологічними, моральними та інтелектуальними показниками люди здатні, незважаючи на всі свої індивідуальні відмінності, до плідної спільної творчої праці»:

- а) принцип сумісності;
- б) принцип оптимальності складу;
- в) принцип «команди»;
- г) принцип гетерогенності.

4. Виберіть із запропонованого списку основні ознаки наукової школи:

- а) науковий авторитет колективу в певній галузі науки;
- б) спадкоємність поколінь;
- в) широкий спектр наукової тематики досліджень;
- г) формалізація стосунків між науковцями;
- д) наявність лідера.

5. Якому з типів шкіл відповідає дана характеристика: «це найбільш завершена форма загальної пізнавальної творчості, що характеризує зрілий період розвитку окремої науки» ?

- а) традиціоналістичному;
- б) парадигмальному;
- в) освітньому;
- г) дослідницькому.

6. Визначте, характеристика якого принципу формування наукового колективу наведена тут: «.., пов'язаний з необхідністю відповідного інформування співробітників для виключення ототожнення тимчасових труднощів з наслідками прийняття тих чи інших рішень»?

- а) принцип інформованості про сутність проблеми;
- б) принцип превентивної оцінки роботи;
- в) принцип перманентного інформування.

7. Який з принципів формування наукового колективу враховує особливості членів наукового колективу, їх уподобання, особливості характеру, менталітет, потреби та інтереси?

- а) принцип індивідуальної компенсації;
- б) принцип урахування особливостей сприйняття інновацій різними науковцями;
- в) принцип наукової рівності;
- г) принцип забезпечення права на індивідуальну творчість кожного члена наукового колективу;
- д) принцип тотальності.